

■ Velké popularitě se v současnosti těší nábytek z 60. let

Víte, co je to topolová kořenice nebo šelaková politura? Čím se nahrazuje slonovina ve vykládaných sekretářích? Proč se některé starožitnosti ozařují? David Fiala, majitel restaurátorského ateliéru v Horních Počernicích, ano. K jeho řemeslu to patří. A jak sám říká, fortel není všechno. Do každé zrestaurované věci je třeba dát i kus srdce.

■ Restaurování starožitných cenností vyžaduje hlavně trpělivost a lásku k řemeslu.

EPOCHA v restaurátorském ateliéru

Dům umění, kde sídlí zmíněný ateliér, dotváří líbezné panorama nádvoří Chvalské tvrze a sdružuje na jednom místě několik funkcí. V podkroví, kam vyfuknám, se nachází jak prodejní galerie s moderními i starými díly, tak kancelář společnosti. O patro níž pak sklad věcí a nábytku, jemuž přilehlá dílna vrací starou krásu a lesk, a úplně dole je hospoda. To dá rozum, i umělci si musí někde odpočinout.

Pro mladé umění

Naši prohlídku začínáme odshora. V galerii momentálně probíhá půlená výstava se zimní tematikou, doplněná současnými obrazy **Pavla Filina**, **Michala Singera** nebo třeba **Raimunda Ondráčka**. Starší vystavená díla většinou pocházejí z depozitáře a nezdídky také prošla rukama zdejších restaurátorů. Pro mladší umělce založil ateliér nadační fond, fungující na výměnné bázi – autor může v prostoru vystavovat a na oplátku věnuje depozitáři jedno nebo dvě díla, jejichž prodej zaplatí výstavu další. „Jen z darů mecenášů bychom se neuzivili,“ vysvětluje mi **David Fiala**.

Biedermeier a zlatá šedesátá

Ten pravý genius loci domu, kde se starožitnostem navrácí životní míza, na mě čeká v prvním patře ještě před vstupem do dílny samotné. Skladovací místnost plná komod, sofa, sekretářů, křesel, postelí nebo konferenčních stolků působí dojmem pohádkové komory plné pokladů. V jednom z rohů stojí i starý gramofon s mosaznou troubou. Vykládané a intarzované plošky biedermeierovských skříněk kontrastují s několika pruhovanými čalouněnými křesly z 60. let minulého století. Rozpuk komunistického designu je nyní synonymem

pro laskavé retro. Vidí ho tak hlavně mladší generace, která si zde vlastně nechává restaurovat vzpomínky. Většina vystavených kusů je k prodeji a za všechny ručí majitel vlastním jménem a certifikátem pravosti. „Všechny použité postupy a materiály musí být původní,“ říká, když mi ukazuje barokní lenošku. „Třeba tahle byla jenom torzem, bylo nutné vyrobit znovu rámy i polstrování. Uvnitř jsou koňské žíně i africká tráva, stejně jako tomu bylo kdysi.“

Živý proces

Na řadě je místo, kde se dějí záranky vzkříšení. Stěny jsou plné laků, barev, štětců, pilek, dlát, rydel a dalších nástrojů všech možných tvarů a velikostí. Na otázku, jak probíhá restaurační proces od samotného základu, je mi odpovědí vědouný potutelný úsměv. „Záleží zakázku od zakázky,“ ukazuje mi **David Fiala** slonovinou vykládaný sekretář. „Když přijde zákazník, který zdědí hodiny po babičce, bude je chtít zrestaurovat, aby vypadaly, jak si je pamatuje. Někdo jiný, třeba muzeum, může chtít zacho-

vat patinu, opotřebení a určité nedostatky, které vznikly během let. Restaurování je živý proces.“

Historičtí konzultanti

Prvním krokem restaurátorského procesu je pokaždé dokumentace. Zde přichází ke slovu konzultanti z řad historiků, kteří musí stanovit, do jaké doby bude kus restaurován. Předmět se pak většinou rozebere, ošetří proti škůdcům (zde se využije zmíněné ozařování), chybějící kusy se nahradí a celek je slepen kostním kličem. Následují povrchové úpravy, doladění barevných odstínů a náhrada zdobení. Některé materiály se však už dnes nahradit nedají. Jsou to některé druhy dřeva z jilmů, které již vyhynuly, anebo třeba slonovina. Ta se sice nahradit dá, ale kvůli nemožnosti s ní legálně obchodovat by takto zrestaurovaný kus nešlo prodat nazpět majiteli. Proto se jako náhrada používají antilopí nebo jelení kosti, v závislosti na vzhledu a struktuře. Existují i syntetické substituty, ale ty jsou pro pravého restaurátora pochopitelně nepřipustné. ■

Malý slovníček restaurátorský

■ **KOŘENICE** – ať už topolová, nebo jiná – je **kořenové dřevo** používané k dekoraci pro své **charakteristické vzorování**.

■ **ŠELAKOVÁ POLITURA** – jedna z **nejpreciznějších technik** povrchové úpravy dřeva za použití **tinktur z šelaku** rozpuštěného v **čistém lihu**. Šelak samotný

jsou výměšky **červce lakového**, původem z Asie.

■ **INTARZIE** – obraz vytvořený **skládáním a lepením** dřív různých **barev a struktur**, jde o intarzii **jednoduchou**. Pokud se dýha skládá s dalšími **materiály**, jako slonovina, perleť nebo želvovina, jedná se o **kombinovanou intarzii**.